

NIV-NYTT

Medlemsblad for Norske Idrettsleder-Veteraner
11. årgang Nr. 3 Juni 2012

Anne Ma – blid 75-åring

Anne Ma Thorsen er en av mange jublanter i NIVs rekker. Her setter 75-åringen tydelig pris på smigrende ord fra leder Hans B. Skaset under medlemsmøtet i mars i Idrettens Hus på Ullevål Stadion.

Norske Idrettsleder-Veteraner

Postadresse: 0840 Oslo

Bankkonto nr.: 6011.05.96009

Leder:

Hans B. Skaset

Olav Aukrusts v 58 F, 0785 Oslo

Tlf.: 22 49 31 16

Mobil: 410 26 866

E-mail: hansbs@online.no

Nestleder:

Per F. Wright

Grønnegt. 10, 0350 Oslo

Tlf.: 22 59 81 02

Mobil: 926 95 756

E-mail: perfw@online.no

Styremedlem, sekretær:

Andreas Morisbak

Wilh. Wilhelmsens v. 15 D, 1362 Hosle

Tlf.: 67 14 75 82

Mobil: 905 28 903

E-mail: a.morisbak@fotball.no

Styremedlem, økonomi:

Håvard Lillegård

Helsetdammen 4, 1353 Bærums Verk

Tlf.: 67 56 23 55

Mobil: 907 40 873

E-mail: famlill@online.no

Styremedlemer:

Anne Ma Thorsen

Stubben 6, 1512 Moss

Tlf.: 69 27 52 91

Mobil: 932 40 209

E-mail: annema.thorsen@gmail.com

Unni Nicolaysen

Skådalsvn 26 A, 0781 Oslo

Tlf.: 22 14 04 81

Mobil: 976 55 616

E-mail: Unni.nicolaysen@mac.com

Ellinor Allergoth

Nedre Askerhagan 8, 1383 Asker

Mobil: 934 11 819

E-Mail: hakon@online.no

Bjørn Tore Lie

Sloreåsen 19 D, 1257 Oslo

Mobil: 932 27 611

E-mail: bjortore.lie@handball.no

Redaktør NIV-NYTT

Åge Dalby

Elmholt allé 1, 0275 Oslo

Tlf: 22 52 08 47

Mobil: 959 07 015

E-mail: aa-dalb@online.no

Gratulerer!

Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité har gitt sin høyeste utmerkelse – NIFs plakett med diplom – til ytterligere tre NIV-medlemmer: Gerhard Heiberg, Unni Nicolaysen og Per Wright.

Vi gratulerer NIF med et meget godt valg av ildsjeler som i mange år har stått på for norsk og internasjonal idrett. Fortjent, så fortjent.

Det er ikke første gang NIV-medlemmer får den gjeve utmerkelsen. Tidligere har hele 25 personer som er eller har vært medlem av foreningen, fått samme ære.

2012: Gerhard Heiberg, Unni Nicolaysen og Per Wright

2011: Tove Paule

2010: Per Ravn Omdal, Bjørn Ruud og Odd Seim-Haugen

2009: Rolf Nyhus

2003: Sverre Bergenholdt, Odd Flattum, Jan Gulbrandsen, Kirsti Jaråker, Arthur B. Knudsen, Knut Korsæth og Britt Mellegaard

1999: Arne Myrvold

1995: Carl E. Wang

1994: Erik Sture Larre

1990: Thor Hernes og Hans B. Skaset

1984: Ole Jacob Bangstad

1983: Nicolai Johansen

1982: Odd Hopp og Johan von Koss

1981: Arne B. Mollén

1974: Laila Schou Nilsen

1968: HMK Harald (Kronprinsparet)

1967: Johan Chr. Schönheyder

Det er mange, gode grunner til å være stolt av medlemsmassen i NIV.

God sommer, alle sammen!

NIV-NYTT Utkommer i januar, april, juni og oktober.

Redaksjon:

Åge Dalby (redaktør), Andreas Morisbak, Håvard Lillegård

Foto:

Arthur S. Knudsen

Norske Idrettsleder-Veteraners Sportsjournalistpris 2012

Forslag på kandidater – Forslagsfrist!

Tiden er inne for å foreslå kandidater til årets pris!

VEDTEKTER:

- 1. Norske Idrettsleder-Veteraner (NIV) utdeler en hederspris til en norsk journalist som har gjort en særlig fortjenestefull innsats for utvikling av journalistikken innenfor idrettsområdet. Ved vurderingen legges det vekt på at vedkommende har satt idretten og dens betydning inn i samfunnsmessig sammenheng, har dokumentert særlig god innsikt i generelle idretts spørsmål eller har vist solid idrettsfaglig kompetanse i en eller flere idretter. I tillegg skal språkføring og formuleringsevne vektlegges.*
- 2. Styret foretar tildeling. Som grunnlag for styrets behandling kan NIVs medlemmer fremme begrunnede forslag på kandidater innen en frist som styret fastsetter hvert år.*
- 3. Utdelingen foretas på foreningens årsmøte.*
- 4. NIVs styre oppnevner et utvalg bestående av fire NIV-medlemmer som innen 1. oktober hvert år gir sin innstilling på kandidat til hedersprisen. Utvalgets medlemmer skal ha minimum to års funksjonstid. Det tredje og påfølgende år skiftes ett medlem ut. Utsiftingen kan skje ved loddtrekning, dersom ikke andre årsaker tilsier et naturlig skifte. Styret har anledning til å reopnevne et medlem som går ut av utvalget som følge av loddtrekning.*

Kandidater kan representere alle relevante medier, presse, radio, TV etc, være aktive i dag, men gjerne ha lang erfaring.

Prisen er tidligere tildelt:

Dag Vidar Hanstad, Sportsanalyse (2008), Mette Bugge, Aftenposten (2009), Truls Dæhli, Verdens Gang (2010) og Kjetil Kroksæter, Adresseavisen (2011).

NIVs styre har oppnevnt utvalget som skal vurdere kandidat(er) foreslått av medlemmene og egne kandidater.

Utvalget har slik sammensetning: Kirsti Jaråker, Åge Dalby, Andreas Morisbak og Unni Nicolaysen.

Styret har satt forslagsfristen til 15. august.

Forslag bes vennligst sendt utvalget, v/Unni Nicolaysen, Skådalsvn. 26A, 0781 Oslo,
mailto: unni.nicolaysen@mac.com

For komiteen
Unni Nicolaysen
Leder

HUSK: Neste NIV-medlemsmøte er tirsdag 4. september.

Jubileumsdager

80 år:	20. august:	Tor Berg	70 år:	9. juli:	Rolf Nyhus
75 år:	10. august:	Kjell O. Kran		9. august	Odd Flattum
				4. oktober	Ørnulf Samuelsen

Hva husker NIVs medlemmer best?

NIVs medlemmer svarer på de samme spørsmålene i NIV-nytt's enquete.

1. Hvilke idrettsbegivenheter og personer skapte idrettsinteressen din?
2. Hva har idretten betydd for utviklingen av norsk samfunnsliv?
3. Hvilke av dine idrettsmeritter – som aktiv eller leder – er du selv mest fornøyd med?
4. Hvilke tre idrettsprestasjoner gjennom tidene setter du høyest?

Hroar Elvenes (f. 1932)

HROAR ELVENES
medlem i NIV siden 1988.

1. Jeg vokste opp med idrettsinteressert familie i Hakadal – midt mellom to idrettsplasser - den borgerlige og AIFs bane. Fotball, langrenn, hopp og kombinert var tingen. Som 5-åring brakk jeg beinet på skitur. I 1946 hørte jeg på radio fra det uoffisielle VM på skøyter på Bislett – som Odd Lundberg vant. Det var fasinerende. Jeg bodde da på Kjelsås og meldte meg inn i Oslo Idrettslag som holdt til på Bislett. Siden ble jeg i skøytesporten.
2. Idretten er en viktig samfunnsfunksjon som har gitt mange nordmenn innhold – ikke minst helsemessig. Hele nasjonen føler at vi er noe ekstra, dersom idrettsutøverne lykkes i internasjonale konkurranser. Etter krigen var dette helst spesielt – ikke minst i forhold til svenskene. Jeg var mektig stolt da speedwaykjøreren Basse Hveem slo «Varg-Olle» og de andre svenskene på Bjerke. Kongehusets idrettsinteresse betyr også mye for idretten.
3. Jeg hadde 5.plass i EM og 6. plass i VM allround i 1955. Det var gode prestasjoner. Videre deltok jeg i OL fire ganger (1952-1964). Ellers hadde jeg mye moro med min gode venn Roald Aas fordi jeg hadde 2.10,3 som pers på 1500 meter – en tidel raskere enn OL-mesteren. Som idrettsleder husker jeg spesielt godt tiden som skøytepresident i perioden da de fire S-ene herjet som verst.
4. Tja, jeg var til stede både da Hjalmar Andersen gikk på 16.32,6 (Hamar 1952) og Knut Johannesen 15.46,6 (Squaw Valley 1960). Det var imponerende prestasjoner. Men jeg glemmer aldri Birger Ruuds fantastiske prestasjoner i hoppbakken – og Vebjørns Rodals fantastiske løp på 1.42,58 som gav OL-gull på 800 meter (Atlanta 1996).

Tormod Knutsen (f. 1932)

TORMOD KNUTSEN
medlem i NIV siden 2006.

1. Jeg var 13 år, da krigen sluttet. Idrettsinteressen eksploderte, og miljøet rundt ski og fotball i Eidsvoll Idrettsforening var meget bra. Jeg hadde en engasjert far fra Østerdalen som var skientusiast. Videre gjorde EM i friidrett på Bislett i 1946 et sterkt inntrykk. Jeg startet som spesialhopper, og karrieren tok av etter at jeg hadde vunnet Hovedlandsrennet i Trondheim i 1949. To år senere ble jeg norsk juniormester i hopp. I militæret var jeg sammen med Gunder Gundersen, og i 1954 kom jeg i kontakt med Sverre Stenersen. Gunder og Sverre var store inspiratorer for meg – som kombinertløper.
2. Idretten betyr MYE for nordmenn. Hele landet følger med året rundt. Da jeg arbeidet som salgssjef for Mathisen på Eidsvold Værk, merket jeg godt den store idrettsinteressen over alt. Vi har jo også en populær konge som av dronningen er stemplet som «sportsidiot». Så idretten betyr noe ekstra her til lands.
3. Ja, OL-gullet i kombinert i Innsbruck 1964 rager selvsagt høyest. Det å bli olympisk mester er STORT for alle. Men jeg satte også pris på seieren i Holmenkollen i 1958 med nesten 100 000 tilskuere til stede. Jeg er også stolt over å ha blitt premiært i Kollen både i kombinert, spesielt langrenn og spesielt hopp.
4. Vanskelig spørsmål. Vrient å sammenligne prestasjoner til ulike tider. Men jeg velger spesielt hopp i OL 1948 i St. Moritz. Norge tok alle medaljene ved Petter Hugsted, Birger Ruud og Thorleif Schjelderup. Videre går jeg for VM-stafetten i Oslo 1982, der Brå brakk staven og Norge vant gull – og Johan Remen Evensens eventyrlige hopp på 246 meter i Vikersund i 2011. Det var litt av en luftferd!

Odd Seim-Haugen (f. 1937)

ODD SEIM-HAUGEN
medlem av NIV siden 1997.

1. Interessen for idrett – først og fremst skiidrett – kom gjennom engasjementet til min far Olav Haugen. Han var lærer på Kampen skole, og vi bodde på Majorstuen. Vi brukte Nordmarka for alt hva den var verdt og fikk et evig forhold til skisporten. Det var en god oppdragelse.
2. Idretten i Norge har siden midten av 1800-tallet vært en viktig del av norsk kultur og samfunnsliv. Folks engasjement har økt hele tiden. Idrettens sterke posisjon underbygges ved aktivitetsnivået som er imponerende både lokalt og på riksplan.
3. Noe av det viktigste var at jeg som president i Norges Skiforbund var med på å redusere antall skikretser fra 44 til 19. Det skjedde under NSFs ting på Røros i 1985. Ellers satt jeg som styremedlem i FIS – det internasjonale skiforbundet – fra 1983 til 2002. Det var selvsagt en spennende og givende tid. Jeg var leder av ulike komiteer som la fram flere forslag som ble vedtatt av kongressen.

4. Birger Ruuds fantastiske skikarriere er det umulig å komme utenom. Jeg vil også ta med Stein Eriksens gjennombrudd med norsk alpinsport – først OL-gull i 1952, deretter VM-gull i 1954. Stein skapte enorm positivitet rundt norsk alpinsport. Jeg tar også med Bjørn Dæhlies skikarriere som den tredje unike prestasjonen. Den var av stor betydning for eliteløpere og rekruttering.

Vellykket NIV-utflukt til Trondheim 11. – 13. juni

Norske Idrettsleder-Veteraner er invitert til å legge et møte til foreningens «avdeling» i Trondheim. Da invitasjonen er to år gammel, ble det enighet om at årets utflukt skulle legges til Trondheim.

Arbeidet med program og praktisk tilrettelegging startet over jul og i nært samarbeid med «Trondhjæms-pian» Kirsti, Britt og Turid.

33 personer

Da invitasjonen gikk ut, med litt kort varsel, var det gledelig å konstatere at over 40 personer raskt meldte seg på. Dessverre var det noen få som falt ut og ingen nye påmeldinger. I alt ble vi 33 personer, som var sammen i Trondheim.

De fleste av oss tok morgentog (kl. 08:07) fra Oslo. Det ble en hyggelig togreise, hvor Andreas bød på gamle ”Trondhjæms-visa” via CD-spiller, og alle fikk servert NSBs lunsjboks og kaffe/te, da vi nærmet oss høyfjellet. Vel fremme i Trondheim gikk vi, som de sporty idrettsveteraner vi er, i lang rekke fra stasjonen til hotellet, som var Rica Bakklandet. Det var et nytt flott hotell, men det var så moderne og med så mye «duppeditter», at noen mente at vi kunne ha trengt «hotellkurs». Men, det gikk seg til fort.

Kirsti talsperson

Kirsti, Britt og Turid møtte oss i lobbyen på hotellet og ønsket oss velkommen. Det er disse tre som i hovedsak er ansvarlig for programmet i Trondheim og som har gjort avtaler med Rådhuset, busser og spisesteder. Kirsti var talsperson og guide.

Under hennes kyndige ledelse startet vår første utflukt gjennom Bakklandet mot Rådhuset. Vi fikk høre om hvordan dette flotte området var blitt reddet fra sanering og om hva området er i dag.

Vi var invitert til mottagelse i Rådhuset med ordfører Rita Ottervik. Mens vi ble servert hvitvin og fruktsnacks, gav hun oss orientering om idrettsbyen Trondheim. De er rimelig stolte av prestasjonene til sine utøvere og av befolkningens brede deltakelse i idretten. Kommunen arbeider målrettet mot å legge forholdene enda bedre til rette for både topp og bredde.

IDRETT ER VIKTIG: Rita Ottervik, Trondheims ordfører, forsikret Per Wright og NIV-gruppen om at Trondheim virkelig satser bevisst på utviklingen av byens idrettsliv.

Fra Rådhuset gikk vi til Ravnkloa og ble fraktet med båt til Munkholmen. Der fikk vi deilig mat, «Buffet Nidarholm», som var diverse sjømat. Mot slutten av måltidet fikk vi besøk av Idrettskretsens organisasjonssjef Kjell Bjarne Helland som informerte om idretten i Sør-Trøndelag. Etter måltidet ruslet vi rundt på Munkholmen under Kirstis kyndige ledelse. Tilbake til byen og hotellet, gikk de fleste hver til sitt etter en lang dag.

Forrykende Eggen

Vi måtte ”opp å stå og ut å gå”, ganske tidlig tirsdag morgen. Dvs. vi måtte møte ved bussen kl. 09:00 til en dag med flere omvisninger.

Vi startet på Lerkendal hvor Nils Arne Eggen gav oss et av sine forrykende foredrag. Det ble i tillegg et personlig foredrag, da han kjente mange i forsamlingen. Vi ble mottatt i Stadionbygget, men fikk også besøke den berømte «Brakka».

GAMLE KJENTE: Foredragsholder Nils Arne Eggen og Per Wright er gamle kjente. Den gamle RBK-treneren satte også pris på honoraret.

Fra Lerkendal kjørte vi til Granåsen og ble informert av Øyvind Sanbakk om planene for det nye bygget til Olympiatoppen og hva det skulle inneholde av fasiliteter for toppidretten. Det skal også legges til rette for et godt samspill mellom idretten og forskningsmiljøene i byen.

Det var hopp trening for landslaget i bakken mens vi var der, som ble også nøye fulgt med på og kommentert fra kyndige medlemmer i foreningen.

Fra Granåsen tok bussen oss opp bratte, svingete og smale veier som førte oss til Trondheim Golfklubb. Derfra var det fantastisk utsikt over byen.

Klubben ble stiftet i 1950 og er Norges fjerde eldste golfklubb. Det sier noe om utviklingen av golfidretten i Norge. I klubbhuset fortalte Turid om bakgrunnen for stiftelsen, hvordan banen var anlagt og hvordan klubben er i dag. Mens Turid informerte fikk vi en enkel, men god lunsj bestående av kaffe og rundstykker.

Trondheims eldste

Dagens siste omvisning var i den gamle turnhallen til Trondhjems Turnforening med Britt som «kjentmann». Turnforeningen som er Trondheims eldste idrettslag og ble stiftet i 1858, lever i beste velgående i dag.

Britt fortalte litt om historien og om hvordan turnforeningen for 10 – 12 år siden gjennom makebytte fikk en topp moderne turnhall i kjelleren på Statens Hus. Fra turnhallen ble forsamlingen sluppet løs for egenaktiviteter resten av ettermiddagen. De fleste startet ved Domkirken før vi gikk hver til vårt for noen timer før middag. Middagen var på Kvilhaugen Gård, som lå høyt over byen med fin utsikt. Maten var veldig god med forrett av parmaskinke, deretter helstekt og mør indrefilet og tilslutt konfektkake.

Mot slutten av middagen fikk vi en fin orientering av Anne-Lise Bratsberg, leder i Idrettsrådet i Trondheim, om arbeidet for idretten i byen. Det virket til å være en god dialog mellom idretten og kommunen, som har inngått en kontrakt om samarbeide etter mal fra NIFs veileder for Idrettsråd.

SMIL OG GLEDE: Humøret er alltid på topp når idrettsveteranene er ute på reise. Trondheimsturen ble en flott opplevelse for deltakerne.

RASKE BEIN: Bjørn Bogerud og Knut Johannesen leder an i en av NIV-gjengens mange spaserturer i Trondheim.

«TRONDHJÆMS-PIAN» gjorde en glimrende innsats i forbindelse med årets utflukt. Her er hele komiteen samlet. Fra venstre Turid Seime, Kirsti Jaråker, Andreas Morisbak, Britt Mellegaard og Ellinor Allergoth.

Se lyst på livet!

Under middagen ble «Trondhjæms-pian» takket for det flotte programmet de hadde lagt opp - og hvor stor pris vi andre hadde satt pris på den forberedelsen og gjennomføringen de hadde stått for. Grethe Evjenth oppfordret oss alle til ikke å ta livet eller alderdommen for alvorlig, men se lyst på det meste!

Onsdag, som var vår siste dag, var det også fremmøte ved bussen kl. 09:00 for en tur ut til Lade, Ringve og Ladestien. Vi ble orientert om Lade Gård og det historiske området, før vi kjørte oppom Ringve Museum. Der var museet ikke åpent så tidlig, men vi ruslet rundt på gårds- og hageanlegget og ikke minst beundret utsikten. Bussen kjørte oss ned til Rotvoll, og derfra gikk vi tur fire-fem km på Ladestien frem til Ringve-bukta. Vi var heldige og hadde akkurat passe turvær, hvor ikke en dråpe regn falt. Kirsti informerte om stiens tilblivelse og om steder vi passerte underveis. Det var et flott område med utsikt over fjorden og landet rundt. Vi møtte mange skoleklasser og barnehager, som tydelig var ivrige brukere av området.

Turen ble avsluttet med lunsj i Sponhuset, en god tallerken med kjøtt og potetsalat. Vaffellukten hang tungt over lokalet, og noen av oss kunne ikke dy oss fra å avslutte turen og måltidet med en av «verdens beste vafles», som Kirsti kalte de.

Dobbelbooking

Derfra bar det over til hotellet og bagasjen, hvor det ble avskjeder og takk for oss, før bussen kjørte de som skulle med toget til stasjonen. Der ble det litt hektisk, spesielt for Andreas. NSB hadde dobbelbooket og hele vårt følge ble som kompensasjon flyttet over til Comfort-avdelingen, men til seter som befant seg litt her og litt der. Det tok litt tid innen alle var på riktig plass, men setene var brede og gode, kaffen gratis og etter hvert senket roen seg over forsamlingen.

Da vi kom frem til Oslo var «alle var enige i at det hadde vært en veldig fin tur»

Ellinor Allergoth

REFERAT FRA MEDLEMSMØTE NR 3. 17. APRIL 2012, IDRETTENS HUS, ULLEVÅL STADION

Styreleder Skaset ønsket 42 medlemmer velkommen og fremførte umiddelbart velvalgte og velfortjente godord til jublantene Anne Ma Thorsen som fylte 75 år 16. april og Hroar Elvenes som fylte 80 år 2. april.

Begge har gjennom flere år bidratt forbilledlig for foreningen gjennom forskjellige posisjoner i ”styre og stell” – og alltid med positiv innstilling, vennlighet og dyktighet.

Hroar Elvenes ba om ordet for å gi uttrykk for en takknemlighet til foreningen for det den hadde gitt han av positive opplevelser og hyggelige kontakter opp gjennom eldre år.

Andreas Morisbak orienterte kort om det oppfølgende arbeid med planlagt Trondheims-tur der et antall på 40 så langt hadde gitt tilbakemelding om deltakelse og at informasjon med program, kostnader og endelig påmelding ville bli sendt ut primo mai.

Ordet ble så gitt til dagens foredragsholder:

Professor Jorunn Sundgot Borgen, Norges Idrettshøgskole, seksjon for idrettsmedisin over temaet ”Kvinner og toppidrett” som sto i invitasjonen, men som foredragsholderen presiserte nærmere til ”Kvinner, idrett, helse og prestasjon”

ENGASJERENDE: Professor Jorunn Sundgot Borgen er en engasjerende foredragsholder som kan sitt fag til fingerspissene.

Hun tok utgangspunkt i utfordringer i idrett for kvinner knyttet opp til spørsmålene: Hvorfor? Hva gjøres? Hva MÅ vi gjøre?

Den fysiske tilstanden generelt sett er på retur i samfunnet. Flere i Norge utvikler overvekt enn i USA. 20 % av voksne klarer å bevege seg mer enn en halvtime om dagen og 50 % av 15-åringene 1 time om dagen.

Kritisk til langrennsledelsen

For prestasjoner i eliteidrett dreier det seg i stor grad om genetikk, optimal trening, motivasjon og optimalt næringsinntak.

Til det siste, som er et av hennes spesialfelt, ga hun uttrykk for på generelt grunnlag at de beste utøverne våre har meget dyktige idrettsmedisinere og trenere i støtteapparatet, men var kritisk til at langrennsledelsen kom opp i en situasjon med startnekt for Steira.

Det ble vist til hvordan energien for prestasjoner synker med graden av spiseforstyrrelser og at både utøvere, foreldre og trenere er mer opptatt av at utøvere med spiseforstyrrelser skal komme tilbake til å konkurrere enn å oppnå en varig god helse.

Eksempler på dette med trist utgang ble nevnt samt at blant 20 topputøvere med spiseforstyrrelser hadde 13 av dem deltatt og oppnådd medaljer i Olympiske leker, verdensmesterskap eller verdenscuper. Tre personer har dødd grunnet spiseforstyrrelser.

Enkelte benytter seg av tabletter for å gå ned i vekt.

Personer som lider av spiseforstyrrelser, har et forstyrret forhold til, mat, kropp, kroppsvekt, følelser og reaksjoner.

En omtaler spiseforstyrrelser i tre ulike typer: Anorexia nervosa (AN), Bulimia nervosa (BN), Uspesifikke spiseforstyrrelser (EDNOS).

Risikofaktorene kan være idrettsspesifikke, men behøver ikke å ha noe med idrett å gjøre.

Flere årsaker

Hvorfor er spiseforstyrrelser mer utbredt innen idretten?

Årsaker kan være fokus på lav fettprosent, tidlig spesialisering, diett og hyppige vektvariasjoner, personlighetsfaktorer, traumatiske hendelser, trenere og ledere, regler. Ofte fokus på kroppsstørrelser, kroppsvekt og kroppssammensetning. Draktprodusenter vil ha mer hud. Idrett selges som striptease. Ofte vegring for å ta fatt i problemet når en ser det. Usikkerhet om ansvar for å melde fra og følge opp problemene. Foreldres væremåte og kommentarer kan være problemfremmende i en del tilfeller. Det samme kan press fra trenere være.

20 % av kvinnelige utøvere har en eller annen form for spiseforstyrrelser. De må hjelpes – og her har man ikke vært på vakt i tilstrekkelig grad, ikke tatt problemene på alvor.

Hyppigst forekommende i estetiske idretter, dernest i vektklasseidretter og utholdenhetsidretter, men også en del i ballspill og tekniske idretter.

Dette kan også føre til menstruasjonsforstyrrelser, også mest i estetiske og utholdenhetsidretter, som i sin tur kan føre til problemer med skjelettet i form av benskjørhet.

Dette igjen innvirker på at en ikke oppnår maksimal benmasse, får for tidlig bentap som igjen kan føre til osteopenia/osteoporose, skoliose og disponere for hjerte/kar sykdommer og infertilitet.

GJENFORENING: Jorunn Sundgodt Borgen traff igjen sin gamle turntrener Eva Berge fra tiden i Njård. Gjensynsgleden var så absolutt gjensidig.

Tverrfaglig kompetanse

For å løse problemene trengs tverrfaglig kompetanse i team knyttet til yrker/spesialister som lege, klinisk ernæringsfysiolog, psykiater/psykolog, fysioterapeut, gynekolog, klinisk trenings-fysiolog og trener.

Optimalt energiinntak er svært viktig for å få rett utbytte av treningen.

Oppsummering: Dette er et ganske omfattende problem med behov for god og tverrfaglig kompetanse, økt grad av åpenhet og tydelige retningslinjer. Det bør få konsekvenser ved ikke å overholde retningslinjene, og det må arbeides for å påvirke regelverket internasjonalt.

Et nøkternt referat greier selvfølgelig ikke å fange opp foredragsholderens sprudlende engasjement for temaet og hennes aldri sviktende energi i arbeidet med å få større oppmerksomhet mot det - men det gjorde forsamlingen, noe den tydeligvis satte stor pris på! Vi takker så mye for å ha blitt innviet i en ganske alvorlig sak, men likevel interessant og hyggelig formidlet.

Eva Berge, Jarl Bibow, Ole-Jacob Libæk, Anne Ma Thorsen, Per Wright og Sven Egil Folvik kom med spørsmål/kommentarer til foredraget.

Andreas Morisbak, referent

REFERAT FRA MEDLEMSMØTE NR 4. 22. MAI 2012, IDRETTENS HUS ULLEVÅL STADION

Leder Hans B. Skaset ønsket 37 medlemmer velkommen før han introduserte tre nye medlemmer, Dikke Eger, Per H. Staff og Christian Anker Rasch som tradisjonen tro fikk overlevert merker og slips/skjerf av nestleder Per Wright.

Dikke Eger

Christian Anker Rasch

Peer H. Staff

Skaset nevnte muligheten for etter-påmelding til Trondheims-turen, der 36 deltakere er klar til å innta trønderhovedstaden 11. – 13. juni, før han introduserte møtets foredragsholder:

Tidligere idrettspresident Tove Paule (2007 – 11): ”Erfaringer fra tiden i NIF-styret, med vekt på perioden som president”.

Det kom tidlig fram at Tove Paule har vært en meget aktiv kvinne, noe hun fortsatt er, fortrinnsvis i idrettslig administrativ sammenheng tidligere, men nå også i kommunepolitikken i Drammen. I Norges Gymnastikk- og Turnforbund var hun generalsekretær 1995 – 2000, leder teknisk komite, kvinner, menn og rytmisk sportsgymnastikk. Hun var aktiv turner i hele 30 år (1955 – 85). Det hører også med at hun fikk NIFs hederstegn og plakett i 2011 – og ble NIV-medlem i 2002.

Første kvinne

Både i starten av foredraget og flere ganger underveis påpekte Paule at hun likte utfordringer og at det var dette som pirret henne til å si ja til innlemmelse i NIF-styret i 2004 - og ikke minst til å ta vervet som første kvinnelige president i 2007.

Da hun kom inn i styret i 2004, hadde NIF økonomiske problemer. Hun fikk være med i både en opplærings- og ryddeperiode for å få økonomien på fote igjen – og ble i enkelte sammenhenger omtalt som ”ryddepiken”.

Hun var med i Organisasjonsutvalget der det svært kontroversielle målet var å legge ned idrettskretsene. I en 3-årsperiode var hun med i Særforbundsutvalget for å finne fram til sammenslåingsmuligheter for enkelte særforbund.

Hun ledet Integreringsutvalget som bidro til at særforbundene overtok ansvaret også for idrettsaktiviteten for funksjonshemmede og der alle signerte en avtale om dette innen 2007.

Turbulent periode

Turbulensen rundt daværende president Karl-Arne Johannesen var tung å oppleve, og menneskelige hensyn måtte tas.

Da vervet som president, og en kvinnelig sådan, aktualiserte seg, manglet det ikke på advarsler og fraråding. Men så var det utfordringen igjen. Og selvfølgelig tok hun den.

Hun fikk så å si umiddelbart kjørt seg ganske kraftig i forbindelse med behandlingen av OL-saken og Tromsø 31. mars 2007. Avstemningen viste 6 – 5 i favør av å gå videre med Tromsø (Paule var blant de 5). Det hele ble imidlertid stoppet fra statlig hold. OL i Tromsø 2018 hadde tre kandidater, der Tromsø fikk tilslaget med presidentens dobbeltstemme.

Ingen spesielt god start i forhold til kandidatur til presidentvervet, valgkomiteen innstilte henne som den første kvinnelige president på 140 år. Vant med klar margin mot en annen kandidat (Roald Bergsaker).

I vanskelige saker med til dels store motsetninger, er det å kommunisere, gå i dialog, det beste du kan gjøre.

Tromsø 2018

Tromsø 2018 ble en verkebyll med stor medieoppmerksomhet. En Brennpunkt-dokumentar skapte ekstra røre. En kvalitetssikring i 2008 viste store økonomiske overskridelser. Konsulterte idrettskretsene og særforbundene.

Det kom opp forslag om å overlate hele saken til Kulturdepartementet, men det var ikke riktig i forhold til reglene. Avstemningen til slutt viste 9 – 3 mot Tromsø. Og rabalder ble det, med oppbud av presse i stort omfang, mange henvendelser og mange grove meldinger i etterkant.

Etter nyttårsintervjuet i NTB 2008 ble det mer bråk. Noen mente hun burde trekke seg – og be Tromsø om unnskyldning. Hun avsluttet denne sekvensen i foredraget med et klart utsagn: ”Jeg er overbevist om at beslutningen var riktig!”

Viktig dokument

Det idrettspolitiske dokumentet som ble vedtatt i 2004, var hun opptatt av. Hun var godt fornøyd med oppfølgingen av dette, da hun gikk av i 2011.

Langsiktigheten og fordeling i økonomien kombinert med en ønsket grad av forutsigbarhet er en utfordring. Alle grupperinger vil ha mer. Automatinntektene falt bort, noe som skapte problemer for flere, bl.a. for Skiforbundet der 50 % av inntektene kom fra automatvirksomhet. Overgangsmidler ble spredd ut på alle.

NIF er avhengig av Norsk Tipping. Grasrotandelen har vært en stor suksess. 190 millioner til idrettslag i fjor. Det ytterste leddet, klubbene, er det viktigste leddet.

Paule var mye på Stortinget. Politikerne er ikke alltid like klar over hva idretten bidrar med samfunnsmessig – og det er viktig at de blir påvirket til å forstå nettopp det.

Etterslep i forhold til anleggsmidler har vært en utfordring overfor politikerne (Giske) som påsto at det ikke var departementet som var skyld i det store etterslepet, men kommunene som godjente altfor mange anlegg. Tallet 2,4 milliarder ble nevnt. Høyre vet nå hva dette dreier seg om, påstod Paule.

90 ÅR: Bergljot Sandvik Johansen fylte 90 år i januar og deltar så ofte hun kan på NIVs medlemsmøter. Sprekt gjort!

Viktige saker

Momskompensasjon var en viktig sak som mange har jobbet med. En form for ordning som gikk ut på 200 millioner pr år med en viss årlig opptrapping kom i stand. Målet har vært full kompensasjon. 109 millioner til lagene alene første året. I 2012 skjedde ingen opptrapping. Behovet er 1,2 milliarder. Momsrefusjon for bygging av anlegg bare for idretten har vært fremmet.

Forholdet Idrettskretser – særforbund utgjør et kontinuerlig spenningsforhold og maktkamp, men det har vært relativt rolig mellom de siste tingene. Spisser seg gjerne noe foran hvert ting, noe som ikke er så lurt om man ønsker OL i 2022.

Paule er stolt av internasjonalt arbeid som er utført.

Ved økonomiopprydningen i NIF ble 100 personer og 72 årsverk sagt opp.

Håper organisasjonen består slik som nå – med alt under en hatt. Mener en har kommet langt på mange områder.

Eneste forbund

N)F er det eneste nasjonale forbundet som har innført barnerettigheter, inkludert funksjonshemmede. NIF har satt i gang utviklingsprosjekter i utviklingsland og tatt avstand fra homohets i idretten.

Er fortsatt IOC-medlem og mener hun har satt noen fotavtrykk i internasjonal sammenheng – og er i valgkomiteen til Idrettstinget.

Som hun begynte, avsluttet hun også – altså dette med utfordringer som hun har så vanskelig for å si nei til. Og nå er det kommunepolitikken som utfordrer henne. Hun er varaordfører i Drammen, sitter i Formannskapet og i en rekke komiteer – så den dama har så visst ikke trappet ned!

Jan Bache-Wiig, Jarl Bibow og Harald Tronvik ønsket ordet til kommentarer og spørsmål etter foredraget.

Mange takk for ditt engasjerende innblikk i NIF-tiden, Tove Paule, og lykke til i politikken!

Andreas Morisbak, referent

Minneord

Stein Jean Johnson (1921–2012)

Nok en ruvende bauta og trenerlegende i norsk idrett er gått bort. Stein Jean Johnson ble født i Bergen 20. oktober 1921 og døde på et sykehjem i Oslo 28. april 2012. Han ble begravet fra Vestre Aker kirke 9. mai.

Stein gikk bort på dagen 50 år etter at han startet skøyterevolusjonen som kom i 1963. Trenerens første møte med skøyteløperne skjedde på Ekeberg skole i Oslo 28. april 1962. Undertegnede var en av 13 løpere som utgjorde landslaget, og de aktive møtte en helt annerledes trener enn hva de var vant til. Stein satte helt nye og strengere krav til fysisk kapasitet. I tillegg var han på evig jakt etter psykisk styrke hos løperne.

Stein klarte å få med seg rutinerne Knut Johannesen i et helt nytt opplegg på tampen av skøytekongens karriere. Det var i seg selv en stor prestasjon. Men Knut tok utfordringen og satte verdensrekorder i 1963, ble verdensmester og vant OL-gull i sin siste sesong i 1964. For Per Ivar Moe ble «magnetfeltet» mellom 17-åringen og Stein et fruktbart samarbeid som kulminerte med VM-tittel på Bislett i 1965.

Under EM i Gøteborg 1963 tok Norge firedobbelt sammenlagt. Samme år ble Sovjetunionens seierssikre løpere feid av banen på Bislett etter norsk oppvisning med blant

annet fire løpere under Boris Sjilkovs «uslåelige» rekord (7.45,6) på 5000 meter.

I tillegg var Johnson og hans ideer sterk inspirasjon for mange løpere utenfor landslaget. Men det skal også sies at Johnson fikk ekstra drahjelp av den revolusjonerende nylontrikoten som norske løpere fikk benytte for første gang under Nyttårsløpene på Bislett i 1963.

Stein Johnson var trener med kunnskap om mange idretter. Ikke minst var han opptatt av overføringsverdier mellom idrettene.

Steins inntreden blant padlerne bar raskt frukter. Han gav Egil Søby, Steinar Amundsen, Tore Berger og Jan Johansen troen på at DDRs mannskap kunne bankes. Det ble da også OL-gull på den norske «Gullfireren» i Mexico City 1968. Kvartetten vant VM-gull i 1970.

Treneren med gurustatus kom også i kontakt med syklisten Knut Knudsen og utviklet et samarbeid som endte med OL-gull på 3000 meter bane i Munchen 1972. I siste halvdel av 1980-årene hadde også Stein Johnson et fruktbart samarbeid med skiskytteren Eirik Kvalfoss.

Stein Johnson fikk Kongens fortjenestemedalje i gull og Egebergs Ærespris i 2005. Året etter mottok han Idrettsgallaens Hederspris.

Johnson som i sin tid var Norges beste diskoskaster med 5. plass i EM 1946 og 4. plass i EM 1950 i tillegg til 8. plass i OL 1948 som beste internasjonale resultater. Stein vant NM i 1946, 1950, 1951 og 1952. Han fikk sølv i 1947, 1948 og 1949. Personlig rekord: 50,33 meter.

Stein var NIV-medlem siden 1992. Samme år ble han også tildelt NIVs første ærespris.

Åge Dalby

Skråblikk på idrettens historie:

Idretter som forsvant

Av ÅGE DALBY

Siden 1912 har IOC bestemt hvilke idretter som skal stå på det olympiske program. Før den tid – fra 1896 – var det opp til arrangøren å velge idretter og aktiviteter. Dette gjaldt også oppvisningsøvelser. Mange «øvelser» forsvant. Mange ble bare arrangert en gang.

■ Svømming:

Franskmannen Charles de Vaudeville hadde lungekapasiteten i orden og svømte 188,4 meter UNDER vannet i Paris 1900.

Under de samme lekene vant John Jarvis fra Storbritannia en annen kraftøvelse – 4000 meter svømming - med tiden 58 minutter og 24 sekunder.

I St. Louis 1904 sto dykking på programmet. Paul Dickey fra USA svømte hele 19,05 meter ned i dypet.

■ Skyting:

Leon de Lunden fra Belgia er eneste OL-vinnere som har skutt på levende duer. Det skjedde i Paris 1900. Belgieren skjøt 21 duer - én mer enn sølvvinneren og tre mer enn to bronsevinnere. Blodbadet kunne selvsagt ikke fortsette.

■ Hestesport:

Lengdehopp og høydehopp for hest med rytter var øvelser i Paris 1900. I lengde ble resultatet på 6,10 meter. I høyde svingte hesten seg over 1,85 meter.

■ Motorsport:

Motorbåttrace var olympisk øvelse i London 1908. Bare en båt i hver klasse fullførte. Motorduren forsvant fra olympiske leker etter ett forsøk.

■ Bryting:

Kampenes varighet kom inn i faste former i 1924. Før den tid kjempet rivalene til den ene fikk inn et vinnergrep – eller at motstanderen gav opp. Således fikk vi i Stockholm 1912 tidenes lengste brytekamp mellom russeren Martin Klein og finnen Alfred Asikainen, semifinale i gresk-romersk. Klein vant bataljen etter 11 timer og 40 minutter. Men dagen etter var han så sliten, at han ikke orket å møte opp til finalen!

■ Friidrett:

Amerikaneren Ray Ewry (1874 – 1937) – tidenes beste utøver i stille høyde og lengde – avsluttet karrieren i London 1912. Han var da ubeseiret i olympiske leker og vant 10 gullmedaljer siden 1900. Utrolig nok var Ewry som barn lammet av poliomyelitt.

■ Fekting:

I amatørernes høyborg IOC var det i tidligste tider plass til profesjonelle fektere – både i 1896 (Athen), 1900 (Paris) og jubileumsslekene i 1906 (Athen).

■ Bedriftsidrett:

I Athen 1896 var det faktisk muligheter for en enkelt yrkesgruppe å vinne olympisk gull. Sjømenn fikk anledning til å svømme 100 meter, og tre grekere kom på de første plassene. Alle øvelsene i svømming ble for øvrig arrangert i havet ved Pireus, havnebyen til Athen.

■ Boksing:

Boksing for kvinner var demonstrasjonsgren i St. Louis 1904. Men kvinnene fikk aldri offisiell plass i ringen. Derimot kom bryting på damer på programmet 100 år senere – som eneste nye idrett i Athen 2004.